

## POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania P.K.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Łodzi  
o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych  
w dniu 28 maja 2026 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego  
w Łodzi z dnia 8 maja 2025 r., sygn. akt III AUa 857/24,

**I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**

**II. zasądza od P.K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń  
Społecznych I Oddział w Łodzi kwotę 240,00 (dwieście  
czterdzieści) złotych wraz, z ustawowymi odsetkami za czas  
po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu  
orzeczenia do dnia zapłaty - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa  
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

**DS**

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych,  
wyrokiem z 21 sierpnia 2024 r. (sygn. akt VIII U 66/24), wydanym w sprawie P.K. z  
odwołania w zakresie punktu 2 decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział  
w Łodzi, o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, oddalił

odwołanie i zasądził od P.K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Łodzi kwotę 180 zł, tytułem kosztów zastępstwa procesowego z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Na skutek apelacji odwołującego, Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 8 maja 2025 r. (sygn. akt III AUa 857/24), oddalił apelację i zasądził od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 270 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, wraz z odsetkami w wysokości ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

Skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego wywiódł odwołujący, zaskarżając w całości wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 14 ust. 2 pkt 2 u.s.u.s, w związku z art. 14 ust. 1 u.s.u.s. w związku z art. 46 ust. 1 u.s.u.s. w związku z art. 4 pkt 2 lit. r u.s.u.s. w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 u.s.u.s., przez błędną ich wykładnię polegającą na przyjęciu, że brak zapłaty przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność, w rozumieniu art. 8 ust. 6 u.s.u.s., składki na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i rentowe osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, w rozumieniu art 8 ust. 11 u.s.u.s., a co do których to składek osoba prowadząca pozarolniczą działalność jest ich płatnikiem, przy jednoczesnym uiszczaniu przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe tejże osoby prowadzącej pozarolniczą działalność skutkuje ustaniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego tejże osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, podczas gdy brak zapłaty przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą tychże składek na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne i rentowe osoby współpracującą z tą osobą prowadzącą działalność, przy jednoczesnym uiszczaniu przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe osoby prowadzącej pozarolniczą działalność nie skutkuje ustaniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, lecz stanowi podstawę do stosowania instrumentów oznaczonych w art. 24 ust. 1a i nast. u.s.u.s. w zakresie składek na

ubezpieczenia społeczne osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność.

Biorąc pod uwagę stawiany zarzut, skarżący wniósł o przyjęcie do rozpoznania niniejszej skargi kasacyjnej i uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu w zakresie postępowania przed Sądem Najwyższym.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opiera się na wskazaniu przez skarżącego rażącego i oczywistego naruszenia prawa materialnego przez Sąd II instancji, które jest widoczne na pierwszy rzut oka dla każdego prawnika, bez konieczności prowadzenia głębokiej analizy prawnej. Kwalifikowana postać tego uchybienia uzasadnia potrzebę ingerencji Sądu Najwyższego w myśl obowiązujących przepisów procesowych. Istota problemu prawnego wskazanego przez skarżącego sprowadza się do wadliwego powielenia przez Sąd Apelacyjny argumentacji Sądu Okręgowego, według której niedopełnienie przez przedsiębiorcę obowiązków płatnika względem osoby z nim współpracującej wpływa na jego osobisty status ubezpieczeniowy. Sądy obu instancji uznały, że skoro skarżący nie opłacił w terminie składek za współpracującą z nim pracownicę, to powstałe zadłużenie automatycznie doprowadziło do ustania jego własnego, dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Skarżący zaznaczył, że Sąd odwoławczy przypisał przy tym ubezpieczonemu status profesjonalisty, uznając, iż jego subiektywne przekonanie o podleganiu ubezpieczeniu nie może odnieść skutku w obliczu oczywistego zaniedbania obowiązków płatnika. Skarżący zarzuca, że taka koncepcja w sposób rażący narusza treść art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej. A wskazany przepis wiąże skutek w postaci ustania dobrowolnego ubezpieczenia wyłącznie z nieopłaceniem w terminie składki należnej na to konkretne, indywidualne ubezpieczenie. Tymczasem Sądy błędnie zrównały brak zapłaty składek za osobę współpracującą z brakiem wpłaty składki należnej na własne ubezpieczenie osoby prowadzącej działalność. W ocenie autora skargi takie wnioskowanie stoi w sprzeczności z podstawowymi zasadami i intuicjami prawnymi. Stosunek ubezpieczenia społecznego danego człowieka ma charakter odrębny i

osobisty, natomiast obowiązki płatnika są sferą techniczno-organizacyjną. Zaległości w opłacaniu składek za innego ubezpieczonego, nawet jeśli jest to osoba współpracująca, nie mogą w żaden sposób oddziaływać na byt i ciągłość ubezpieczenia chorobowego samego przedsiębiorcy. Wadliwość interpretacji przyjętej w zaskarżonym wyroku ma zdaniem skarżącego charakter ewidentny i jaskrawy, co idealnie wpisuje się w definicję oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na wywiedzioną skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od skarżącego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wywiedziona w niniejszej sprawie nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Podkreślić należy, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być

zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparty został na przesłance jej oczywistej zasadności (398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) – strona skarżąca nie zdołała jednak wykazać, że przywołana przez nią przesłanka przedsądu rzeczywiście występuje w niniejszej sprawie.

W motywach wniosku opartego na tej przesłance powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie swych twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało

wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Wywodu takiego we wniosku strony skarżącej o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zabrakło.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił, zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego oparto na art. 108 § 1 i art. 98 § 1,1<sup>1</sup> k.p.c. w związku art. 398<sup>21</sup> k.p.c. i w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst Dz.U. z 2026 r., poz. 118).

DS.

[SOP]